

Protizáchvatové léky a interakce

MUDr. Jana Zárubová

Neurologická klinika 2. LF UK a FN Motol, Praha

Neurologie, Medicon, a. s., Praha

Farmakologická léčba epilepsie je čím dál složitější, vyžaduje komplexní znalosti a klinickou zkušenost. Až jedna čtvrtina lidí s epilepsií užívá více než jeden protizáchvatový lék, mají časté komorbidity, ale i akutní či chronická interkurentní onemocnění vyžadující podávání dalších léčiv. Farmakokinetické a farmakodynamické lékové interakce jsou zpravidla dobře popsány a informace o nich snadno dohledatelné. Méně víme o aktivním influxním/efluxním transportu léčiv jak v průběhu jejich vstřebávání z gastrointestinálního traktu, tak při jejich přestupu přes hematoencefalickou bariéru. Neurolog potřebuje při volbě kombinace/kombinací protizáchvatových léků a/nebo léčivých přípravků z jiných indikací vědět, zda mezi nimi může dojít ke klinicky významné interakci, jaký je její mechanismus a projevy, jak vysoká je pravděpodobnost, že k ní dojde a jak bude závažná.

Klíčová slova: interakce, farmakokinetika, farmakodynamika, hematoencefalická bariéra, protizáchvatový lék, farmakoterapie epilepsií.

Anl seizure medications and interaction

Pharmacological treatment of epilepsy is more and more complex, requiring comprehensive knowledge and clinical experience. Up to one-quarter of people with epilepsy take more than one antiseizure medication, and they have frequent comorbidities, as well as acute or chronic intercurrent diseases requiring the administration of other drugs. Pharmacokinetic and pharmacodynamic drug interactions are usually well described and information about them is easy to find. We know less about drugs' active influx/efflux transport both during their absorption from the gastrointestinal tract and their transfer across the blood-brain barrier. When choosing a combination(s) of antiseizure medication and/or drugs for other indications, the neurologist needs to know whether a clinically significant interaction can occur between them, what its mechanism and manifestations are, how high the probability of its occurrence and how severe it will be.

Key words: interaction, pharmacokinetic, pharmacodynamic, hematoencephalic barrier, antiseizure medication, pharmacotherapy of epilepsies.

Úvod

V situacích, kdy pacient musí užívat více léků souběžně, může docházet k jejich interakcím na řadě úrovní celého procesu od aplikace po dosažení cílové tkáně až k eliminaci. Lékové interakce mohou vést ke změně očekávaných vlastností léku. Důsledkem může být: zvýšení nebo snížení (ztráta) účinku; zvýšení nebo snížení výskytu nežádoucích účinků; jiné

změny v účinku (reverzní efekt); neočekávaná toxicita; poškození zdraví nebo smrt.

Interakce může být klinicky nevýznamná, a/nebo závažná (4 – klinicky významná, vyžadující lékařskou intervenci u větší části pacientů; 5 – klinicky velmi významná, vyžadující lékařskou intervenci u všech pacientů až 6 – nejzávažnější, kdy výrobce uvádí, že kombinace takových dvou léků je kontraindikovaná).

DECLARATIONS:

Declaration of originality:

The manuscript is original and has not been published or submitted elsewhere.

Ethical principles compliance:

The authors attest that their study was approved by the local Ethical Committee and is in compliance with human studies and animal welfare regulations of the authors' institutions as well as with the World Medical Association Declaration of Helsinki on Ethical Principles for Medical Research Involving Human Subjects adopted by the 18th WMA General Assembly in Helsinki, Finland, in June 1964, with subsequent amendments, as well as with the ICMJE Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals, updated in December 2018, including patient consent where appropriate.

Conflict of interest:

Not applicable.

Consent for publication:

Not applicable.

Cit. zkr: *Neurol. praxi.* 2025;26(1):48-53

<https://doi.org/10.36290/neu.2025.011>

Článek přijat redakcí: 1. 1. 2025

Článek přijat k publikaci: 3. 2. 2025

MUDr. Jana Zárubová

jana.zarubova161@gmail.com